

En de dierenarts, hij ploeterde voort....

Dierenartsen van de vorige eeuw kunnen ze nog zo voor de geest halen: de *Aujesky*-zeug in de kraamstal met fietsende, krijsende, hulpeloze biggen. De ziekte is na meer dan 15 jaar moeizame strijd verdwenen maar helaas baarde de zeug destijds niet enkel abnormale biggen; ter bestrijding van de ziekte baarde ze tevens een wetgeving vol abnormaliteiten. Even snel de wet op de bedrijfsbegeleiding aanpassen en de “delegatie” aan de veehouder van een vaccinatie tegen een wettelijk bestreden ziekte was geboren. Het uiteindelijke resultaat van een lange discussie destijds was dat een varkenshouder zijn eigen dieren kon vaccineren tegen een wettelijk bestreden ziekte en dat de bedrijfsbegeleidende dierenarts van het bedrijf bijgevolg werd gedegradeerd tot verschafter van het vaccin. Met enige goede wil kon de bedrijfsbegeleidende dierenarts, door serologisch onderzoek en door vergelijking van de geleverde vaccin-doses met het aantal aanwezige dieren, toen nog enige controle uitvoeren over de correctheid van uitvoering van de vaccinaties en kon hij dit melden aan de overheid. Voor de serologische controle werd zelfs nog een symbolisch centje betaald, proficiat aan de overheid!

Veel erger was het met de *IBR*-bestrijding. Niettegenstaande diezelfde overheid een blaam kreeg van de auditeur van de Raad van State, en dit na klacht van de Orde, liet men ook hier de rundveehouder toe zijn dieren zelf te vaccineren. De bedrijfsbegeleidende dierenarts mag verschaffen en wordt verondersteld melding te doen van een vaccinatie die hij meestal niet zelf heeft uitgevoerd. En dit zonder enige vorm van controle. Dat de Code der Plichtenleer dit verbiedt aan een dierenarts omzeilt de overheid simpelweg door te stellen dat het niet om een certificatie gaat maar enkel om een melding. Begrijpe wie kan...

In grote nood kent men echter zijn vrienden. Ten tijde van de *blauwtong* werd het ganse dierenartsenkorps gemobiliseerd om op enkele weken tijd de gehele rundveestapel te vaccineren. Een test die de dierenarts met onderscheiding doorstond. Twee zomers later hadden we de ziekte onder controle. Gevolg? Eenmaal de storm gaan liggen was, werd de vaccinatie alweer gedelegeerd aan de veehouder.

Zelfs diergeneeskundige handelingen als het *earnotchen* of de (mest)staalname voor salmonella bij varkens is men zinnens zonder enige vorm van controle aan de veehouder over te laten. Gelukkig krijgen de dierenartsen wel de resultaten daarvan gerapporteerd. Oef! Gelieve elk positief kalf of varken gratis te melden aan de veehouder, waarvoor dank.

Vanaf 2015 wordt nu ook BVD een wettelijk bestreden ziekte. In deze bestrijding is vaccinatie weliswaar geen verplicht item maar indien er toch nog gevaccineerd gaat worden is de wet zeer duidelijk:

Vanaf 1 januari 2015 is BVD een gereguleerde dierziekte in uitvoering van de Dierengezondheidswet van 1987 en mag op basis van Art. 12 van de Wet op de uitoefening van de diergeneeskunde de vaccinatie enkel door de dierenarts gegeven worden.

Tot onze grote verbazing werd er een voorstel tot wijziging van het huidige KB door de FOD (na lobby en/of politieke druk) voorgelegd:

De wijziging luidt als volgt:

ART. 1 : in het KB 18/6/2014 wordt tussen hfdst 8 en 9 een hfdst 8/1 ingevoegd, luidende: Hoofdstuk VIII/1 Vaccinatie

Art. 24/1 §1 De vaccinatie tegen BVD is facultatief

§2 De bedrijfsdierenarts voert de vaccinatie uit

§3 In afwijking op §2 mag de bedrijfsdierenarts de uitvoering van de vaccinatie delegeren naar de verantwoordelijke van het rundveebeslag voor zover er een overeenkomst van diergeneeskundige bedrijfsbegeleiding is afgesloten tussen de verantwoordelijke en de bedrijfsdierenarts, overeenkomstig KB 10/4/2000 houdende bepalingen betreffende de diergeneeskundige bedrijfsbegeleiding.

VDV is het misbruik van de mogelijkheid van het delegeren van vaccinatie binnen de wet op de bedrijfsbegeleiding bij het wettelijk bestrijden van dierziektes grondig beu. Dierenartsen worden niet langer gezien als een verlengstuk van de overheid om taken in het kader van veeziektebestrijding correct uit te voeren maar veeleer als een noodzakelijk kwaad, verondersteld hun mond te houden. Onze politieke tentakels en financiële mogelijkheden mogen dan ondergeschikt zijn aan die van andere belangengroepen, onze kennis en aanpak van een bestrijdingsplan hebben we in het verleden des te meer bewezen.

De gang van zaken in België roept vragen op bij de vleet:

- Dierenartsen staan onder controle van FAVV, FAGG en de Orde. Wie controleert echter de veehouder indien hij zelf de vaccinatie uitvoert?
- Wat met de kwaliteit van de epidemiologische bewaking in ons land?
- Wat vindt Europa van dergelijke werkwijze?
- Moet de bestrijding enkel op papier of ook te velde?
- Hoe gaat men vermijden dat IBR-vrije bedrijven die het goed gedaan hebben opnieuw besmet worden door hun minder ijverige collega's?
- En tenslotte: hoe gaat de overheid in België voor de zoveelste keer om met een wettelijk bestreden ziekte als BVD?

Als we dit geheel even extrapoleren naar het behalen van het diploma dierenarts, krijgen we het volgende:

'Beste student, u bent vanaf heden ingeschreven op de faculteit Diergeneeskunde. Vanaf nu kan u zelf beslissen welke lessen u nodig acht om uw diploma te behalen. U krijgt tijd genoeg om, weliswaar samen met de Professor, uw examen samen te stellen. De antwoorden zal u er logischerwijze bij krijgen. U bepaalt daarna zelf wanneer u het examen wenst af te leggen. Zodra dit gebeurd is mag u het door uzelf opgestelde examen ook zelf verbeteren. Nadat u geslaagd bent, krijgt u uw diploma uitgereikt ondertekend door de Professor. Met dit diploma mag u zich levenslang dierenarts noemen.'

Geen kat die bovenstaande ook maar als een enigszins redelijke denkwijze zal aanvaarden. Waarom is het delegeren van de vaccinatie aan de veehouder dat voor onze overheid dan wel?

Eén ding is zeker: VDV gaat alle mogelijke middelen aanwenden om deze arrogantie van de overheid tegenover het dierenartsenkorp te keren. De auditeur van De Raad van State is een verstandige mens...

Extra duiding:

Delegatie van vaccinatie tegen BVD.

De BVD bestrijding in België wordt wettelijk geregeld vanaf 01/01/2015. Vanaf dan zal BVD ingeschreven worden in de wet van 24 maart 1987, de zgn. dierengezondheidswet. VDV heeft in het verleden al meermaals aangehaald dat de BVD bestrijding in België hoogdringend aan een herziening toe was, iedereen beseftte dat we met de tot nu toe geldende maatregelen eerder aan BVD *verspreiding* deden dan aan *bestrijding*.

Eindelijk is er nu dus nieuwe wetgeving gebaseerd op «ear-notch onderzoek» van pasgeboren kalveren. Belangrijk om weten is dat de Raad van State in een voorafgaande uitspraak het advies gegeven heeft om BVD op te nemen als een gereguleerde dierziekte (Koninklijk Besluit van 3 februari 2014 tot aanwijzing van de dierenziekten die vallen onder de toepassing van Hoofdstuk III van de dierengezondheidswet van 24 maart 1987 en tot regeling van de aangifteplicht) en dat is toch wel erg belangrijk! De RvS ziet dus BVD niet zomaar als “een ziekte” maar als een *gereguleerde* ziekte. Als een ziekte gereguleerd is, zijn bijzondere zaken van toepassing. Zo heeft dat ook gevolgen op o.a. de specifieke rol van de dierenarts zoals opgenomen in art. 12 van de Wet op de uitoefening van de diergeneeskunde van 28/08/1991: in die wet staat namelijk dat «... *geneesmiddelen gebruikt in het kader van de wet van 24 maart 1987- de dierengezondheidswet- enkel door erkende dierenartsen verschaft en gebruikt kunnen worden* ».

Bijgevolg is de verschaffing en het gebruik van zowel Rispoval 3, Bovilis BVD als elk ander nieuw vaccin tegen BVD vanaf 1 januari 2015 enkel toegelaten voor de erkende dierenarts.

Vaccinatie werd niet als dusdanig opgenomen in het bestrijdingsprogramma, maar behoort zeker tot de biosecurity maatregelen waarvan wel sprake is en die, naarmate het programma vordert, zeker aan belang zullen winnen. De overheid is echter blijkbaar niet zinnens de vaccinatie aan de dierenartsen over te laten. Op het moment dat men de wettelijke gevolgen van de nieuwe bestrijding beseftte werden in geen tijd aanpassingen aan het KB 18/6/2014 voorgesteld en wordt een extra hoofdstuk ingevoegd dat luidt:

§1 De vaccinatie tegen BVD is facultatief

§2 De bedrijfsdierenarts voert de vaccinatie uit

§3 In afwijking op §2 mag de bedrijfsdierenarts de uitvoering van de vaccinatie delegeren naar de verantwoordelijke van het rundveebeslag voor zover er een overeenkomst van diergeneeskundige bedrijfsbegeleiding is afgesloten tussen de verantwoordelijke en de bedrijfsdierenarts, overeenkomstig KB 10/4/2000 houdende bepalingen betreffende de diergeneeskundige bedrijfsbegeleiding.

Sinds de eerste delegatie, die van de ziekte van Aujeszky bij de varkens, is VDV steeds erg gekant geweest tegen deze manier van werken. De wettelijke basis (die hieronder afgedrukt staat) verzoekt en verplicht de erkende dierenarts om deze taken op zich te nemen. Controles in overvloed: FAVV, FAGG en Orde. Het overlaten van zulke belangrijke taken aan veehouders (zonder controlemogelijkheden op al dan niet goed uitgevoerde vaccinaties) brengt dan ook aanzienlijke risico's met zich:

- Financiële impact voor de veehouder: naast een aantal vooruitstrevende veehouders die het vaccinatieschema perfect uitvoeren zullen er altijd zijn die er hun laars aan lappen. Fouten in vaccinatieschema, bewaring en gebruik van vaccin, onvoldoende vaccinaties...enz. maken zulke bedrijven tot een blijvend potentieel risico voor de andere bedrijven op weg naar een BVD vrij statuut. Verlenging van de duur of zelfs risico op mislukken van het bestrijdingsprogramma.
- Financiële impact voor de overheid: als we even de vergelijking maken met IBR: problemen met melding van vaccinaties en certificaties hebben reeds veel tijd gekost. Er moet zelfs nieuwe wetgeving gemaakt worden na het arrest van de Raad van State (16 sept 2013) hierover.
- De certificering van het BVD (en andere wettelijk bestreden ziekten) bestrijdingsplan: wat denkt Europa hiervan? Indien men in dezelfde richting verder gaat is één van de volgende scenario's dat de varkenshouders zelf hun (mest)staalnames in het kader van de salmonella bestrijding gaan doen en hun eigen bedrijf op basis van (negatieve) laboresultaten vrij van Salmonella gaan verklaren.

VDV vraagt de overheid: bezint eer ge begint. De logica is op dit moment ver te zoeken...

Wettelijke basis:

Als een ziekte gereguleerd is, zijn bijzondere zaken van toepassing, o.a. de specifieke rol van de dierenarts zoals opgenomen in art. 12 van de Wet op de uitoefening van de diergeneeskunde van 28081991

Art. 12. § 1. De geneesmiddelen gebruikt in toepassing van de dierengezondheidswet van 24 maart 1987 mogen uitsluitend verschaft worden aan overeenkomstig artikel 4, [1 ...]1 van deze wet erkende dierenartsen en kunnen enkel worden toegediend door deze overeenkomst artikel 4, [1 ...]1, van deze wet erkende dierenartsen.

Dit is Hfdst III van de Dierengezondheidswet:

HOOFDSTUK III. - Bijzondere maatregelen ter voorkoming en ter bestrijding van bepaalde dierenziekten.

Art. 6.

§ 1. De Koning wijst de dierenziekten aan die onder de toepassing vallen van dit hoofdstuk.

§ 2. Bij dreigend gevaar van besmetting door een besmettelijke dierenziekte kan de Dienst maatregelen treffen welke voor niet langer dan dertig dagen van kracht zijn en die hij onverwijld ter kennis van de Minister moet brengen.

Art. 7.

§ 1. De Koning kan onder de voorwaarden die Hij bepaalt, aan de verantwoordelijke of aan de dierenartsen de aangifte van elk uitbreken of van elk voorteken van het uitbreken van dierenziekten opleggen en de overheidspersonen aanwijzen aan wie de aangifte moet worden gedaan.

§ 2. De Koning kan aan de verantwoordelijke de tussenkomst opleggen van een dierenarts, die belast wordt met de uitvoering van door de Dienst genomen beslissingen.

§ 3. De Koning bepaalt de voorwaarden onder welke de dierenartsen medewerken aan de uitvoering van deze wet. (DIERENARTSEN MOETEN DUS OOK ERKEND ZIJN)

Art. 8. De Koning kan:

1° alle maatregelen treffen met het doel de dierenziekten te bestrijden, uit te roeien en hun verspreiding en het in of uit het land brengen ervan te verhinderen;

2° alle of sommige andere methodes van dierenziektenbestrijding dan die welke Hij vaststelt verbieden;

3° De afslachting of afmaking voorschrijven van een dier dat door een dierenziekte is aangetast of besmet of verdacht is van aantasting of besmetting binnen de termijn die Hij bepaalt en op de plaats die Hij aanwijst, alsook de bestemming van de krogen of karkassen van de dieren of delen ervan bepalen;

4° De afbraak of de vernietiging voorschrijven met de middelen en op de wijze die Hij aanduidt, van gebouwen, voertuigen, plantaardige of dierlijke producten, grondstoffen voor de landbouw en de veeteelt en van alle andere goederen die besmet zijn of van besmetting verdacht zijn.

Hij bepaalt in welke mate en onder welke voorwaarden een vergoeding kan worden verleend bij toepassing van de maatregelen bedoeld onder 3° en 4°.

Art. 9. De Koning kan:

1° Het onder toezicht stellen, het afzonderen, het in bewaring of in quarantaine stellen van dieren die aangetast of besmet zijn door een dierenziekte of die verdacht zijn van aantasting of besmetting, voorschrijven en de kosten van die maatregelen ten laste leggen van de verantwoordelijke;

2° Ten laste van de verantwoordelijke de reiniging en de ontsmetting voorschrijven van gebouwen, gebruiksvoorwerpen, vervoermiddelen en van alle goederen die drager zijn of kunnen zijn van ziekten of smetstoffen, en daartoe de producten en de gebruikswijze ervan opleggen;

3° De verzameling, het verkeer en het vervoer van dieren verbieden of regelen;

4° Het verkeer van personen en goederen binnen een aangewezen gebied verbieden of regelen;

5° De wijze en de voorwaarden van monsterneming vaststellen, de ontledingsmethoden bepalen en het tarief van de ontledingen en de voorwaarden van erkenning van laboratoria vaststellen. Hij kan de uitvoering van sommige ontledingen uitsluitend voorbehouden aan de laboratoria die Hij aanwijst.

6° Het bezitten, het in de handel brengen, het verkopen, het kopen, het ruilen, het om niet of onder bezwarende titel afstaan en het vervoer verbieden, hetzij van een dier waarop een verboden behandeling is toegepast, hetzij van een dier waarop een aangeduide behandeling niet is toegepast of toegepast is op een andere dan de voorgeschreven wijze.

Art. 9bis. Als er bij een ziekte die op de lijst van de Wereldorganisatie voor dierengezondheid (OIE) staat en die respectievelijk beschouwd wordt in hoofdstuk 2.1.1.3. van de zoösanitairecode voor landdieren en in hoofdstuk 1.1.3. van de zoösanitairecode voor dieren die in het water leven, zich een plotse en onverwachte toename voordoet van de morbiditeit of de mortaliteit of de zoönotische impact, is de Minister gemachtigd, in geval van ernstig gevaar van besmetting en tot de uitroeiing van die besmetting, alle bestrijdingsmaatregelen te nemen met inbegrip van de opvordering van ondernemingen, goederen en personen en de slachting of de doding van dieren met bepaling van de bestemming van de dieren, de dierlijke producten of andere voorwerpen.

De Minister is gemachtigd diezelfde maatregelen te treffen bij de uitbraak van een opduikende ziekte met een belangrijke impact op de morbiditeit of de mortaliteit of met een zoönotisch karakter.